

EESTI : SPORDILEHT : :

NºNº

21-22

Üleskutse sportlastele!

Et ole kaua aega sellest kui sport Eesti ei kannut pea mingit wilja oma abitu organisatsiooni, ebatehniliste harjutuste ja teiste ebasoobfate tingimuste tõttu.

Ra sportlasti oli koguni wähe.

Nüüd aga on sport meil jõudnud kui mitte meheaspe, siis vähemalt oleme niikaugel, et meiega kui sportlase kultuuriga rahwaga rehkendatse.

Meie wõime rahwuswaheliselgi wõistlusil eduga esineda!

See on aga meie rahwuse hülgaw kultuuriline demonstratsioon!

Seepärast tänu selle esimehele põlwele kes rasked wõitlusi on pidanud ainuüksi omil õlul kandma wõideldes spordi aate teostamiseks.

Meie praegune põlw ei tohi mitte wäheha jõupingutusega tööle anduda.

Et sport on tunginud laialt meie rahwa kaswatusse ja ebasptbi veel enam tõotab, siis on küsimus wäga eluliseks saanud spordi tähtsuse, ülesannete ja saawutuste üle.

Antimese tegewus on juhitud mõistusega ja arusaamisega oma tegewusest. Seepärast on arusaada ka küsimused spordi üle: **mis, kuidas, mispärast?**

Arusaades tehakse kaswatusse tähtsusest, mõeldes eraldi sporti, on 1 Eesti arstide kongress wõtnud oma eesawasse ka küsimuse spordi üle. Terwiskohuline wäljanäitus, mis selsamal ajal (detsembri kuu esimesed päewad) peetakse, esineb ka spordi alal.

Et iikitselt olen palunud kõnega spordi üle esinema, siis palun kõike sportlasti mulle abiks olla materjali Eesti spordi üle andes, nimelt wõstata, allpool ilmuta ankeedi küsimuste peale.

Wäljamaal tehakse teaduslikki eri uurimisi spordi alal, näit.: ujumise, jooksmise jne. üle. Need uurimised pole veel lõppenud, aga on loota juba saawutud andmete põhjal, et nende kaudu korratu sportimine tulewikus saab piiratud teawatate metoodile ja korraldustega, sest korratu tegutsimine toob tihhi ka kahju.

Sportlist ankeeti laiemas ulatuses tegeliste spordimeeste seas pole Eesti veel toimetud ja seepärast paluksin wäga kõikke tegelikke sportlasti kaasaaidata ankeedi läbiminekuks.

Ankeedi lehti wõitwad soowijad saada Eesti Spordiliidult Tallinnas, spordi seltside juhatastest ehk minu käest Tartust.

Alustusega Suhan Wilms.

Adress: Tartu, Uus-Kastani nr. 2, l. 7.

Spordi ankeet.

Järgnewad teated palun saata **I. arstiteaduslise kongressi ja wäljanäituse jaoks** (peetakse detsembris s. a.), millel pean spordi üle ettelandega esinema ja milleks wajan Eesti spordi üle materjali.

Nimi (wõib ka ära jääda)	Kas abielnud	Sugu	Wanadus	Amet	Haridus	Olete terwe Mis haigus on	Rikkal algate sportima
Kas spordite juwel wõi talwel	Olete karstlane wõi parajastlane	Suistetate	Mitu tundi päewas (nädalas) spordite?	Teie spordi harud (mis nimelt)	Olete wõistelnud	Mitmel wõistlusel naastas	Wõistlejate mis harudes
Saite auhin-da mitu kor-da	Spordides wõi wõisteldes on juhtunud Teil muskitaalu, ni-kastusi, -inestusi, jädamenõr-lus jne. mitu kor-da		Olete kannatand ülemäärmuse all pääle harjut. wõistlejate	Leiate spor-dis puuduji ja mis nim.	Kas spordite ainult (wis-tes jne.) tu-gewam tüega		Märkused
	Harjutades	Wõisteldes					

Eesti Spordileht

II. aastakäik.

Reedel, 12. augustil 1921.

Nr. 21-22 (36-37)

Kuulutuste hinnad:
Kaantel: 2 mrk. millimeeter
Tekstis: 4 „ „

Eesti Spordileht ilmub kaks korda
kuus: iga 1. ja 15. Toimetuse ja
talituse on Tallinn, Pikk tän. 47.

Üksik nr. 15 marka.
Postiga kuus . . Mk. 50.—
Wäljamaale . . „ —

Poks.

Matsh Carpentier ja Dempsey wahel.

Laupäewal, 2. juulil oli Ameerikas Jersey Citys poksimatsh kahe ülewalmimetatud ilma-kuulsuse wahel, mida fogu sportline ilm põnewusega oli oodanud. Pealtwaatajaid oli kogunud 200 000 ümber (muidugi ainult meesterahwaid, sest et naisterahwaid matshidele kusagil ei lasta), ajakirjanikke oli 1000 ümber, oli ülesseatud 100 telegraafi-liini ja 2 minuti pärast anti Pariisis Eifeli tornist signaalidega märku wõistluse käigu üle, niisama ka Londonis. Matsh algas kell 4 päewal. Publikum terwitas Carpentier't tormiliste kiiduawal-dustega.

Wastased olid kumbki ise tüüpi: Carpentier wäga puhas, forralikult riides, sõbraliku naeratusega ja Dempsey lohakalt riides, ropane ja habe pügamata, oli tufane ja weidi wiisakufeta.

Esimises roundis tormas Dempsey koge Carpentier'le kallale, tekkis segane wõitlus, siis jällegi tungis Dempsey uuesti peale, kuid Carpentier andis talle paremalt poolt niisuguse hoobi pähe, millest ta kukkus ja weri suust ja ninast ilmus.

Mõned arwasid juba kindlasti, et Dempsey

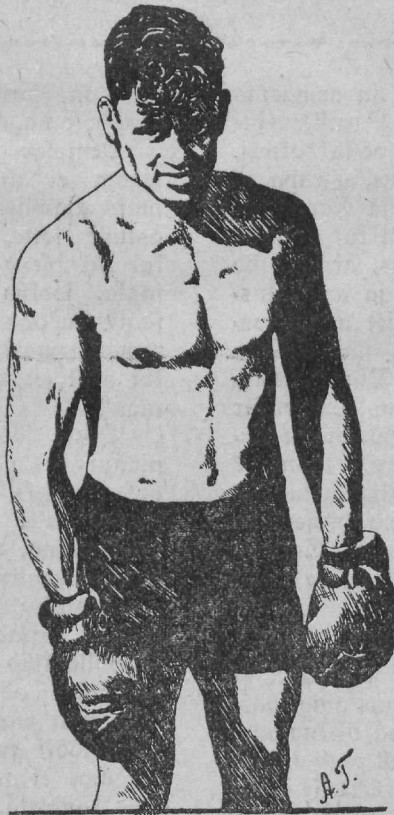
on wõitnud, kuid Carpentier tõusis uuesti üles. Kolmandal roundil Carpentier ainult kaitse ennast ja Dempsey tagus teda peasjalikult pähe. Carpentier ilmus ka neljandale roundile, kuid paisatud löua alla antud tugewast löögist, jäi ta jõuetult põrandale lamama.

Matshi lõpul terwitas publikum willega Dempseyd. Kui wile waitis kuuldus rahwahulgast ey-championi, neegri Jack Johnsoni hääl — „laske mind wangist wabaks ja ma õpetan seda poisikest“, mille peale publikum applodeeris...

Matsh Carpentier ja Dempsey wahel on pilge poksimise kunsti üle ja ehk küll Carpentier kirjutas „Martin'is“, et ta ausalt wõidetud tehniliselt tugewama ameerikalase Dempsey poolt, kuid on teada ka ta teised sõnad — „ma wõistlen edaspidi iga parema ilma poksiyaga, aga Dempseyga mitte kunagi. Carpentier kaotuse põhjus ei seis mitte Dempsey taktiilises ülekaalus, waid wõistluswiisis eneses. Carpentier ja Dempsey on kaks põhjani eri-

nemat tüüpi, kellel mitte ainult poksi, waid ka elu kohta onta waated on. Waadelge kõige pealt nende kehaliikku ja siis hingeliikku lahku-minekut.

Carpentier oma karjääri alguses oli lihtsaks jooksupoisiks, kui ta aga hakkas awal-dama häid andeid poksis, algas ta ka hoo-

Dempsey.

Meesi foto.

Rootsi Spordi Liidu loodatud meeskond.

lega eneseharimist, luges palju ja armastas muusikat. Kui ta 1908. aastal Pariisi meistriks sai, palkas ta omale filosoofia doctori, kellele ta ütles — „wõtke kõik minu raha ja tehke minust haritud inimene“, ja Carpentier edenes teadustes niisama jõudsalt kui pokkiski. Kõik kellega ta kokku puutus, armastasid teda — ta oli väga wiisakas ja armastusvääriline. Ugas sõda, Carpentier astus wabatahtlikuna wäeteenistusesse ja oma rahaga ostis aeroplaani, millel ta kuni Marne lahinguni lendas. Sõja kestwusel näitas Carpentier üles palawat armastust isamaa vastu ja kangelase meelt: tema all on puruks lastud 7 aeroplaani ja tema poolt on maha lastud 48 waenlase aeroplaani. Aumärkide rohke poolest on tal teine koht Prantsusmaal. Carpentier on Morice Mactierlinet'i ja paljude teiste kunstnikkude parem sõber.

Tema on kunstnik omal alal — pokkis, mis põhjeneb eriti arusaamisel, kawalusel ja wäledusel. Ta õpib kiiresti tundma oma wastaseid ja hüpnotiseerib neid oma ülekaaluga. Tema filmapaiswamatelst löökidest peab tähendama tema kahefordseid löökisid üksteise järele löua pihta. Carpentier strateegia on väga keeruline, kogu wõistluse jagab ta suuremaks hulga osadeks, mille tõttu tema taktikat on väga raske ette aimata, mis temale ka lõpuliitu wõidu toob. Selle tõttu on Carpentier wõistlused alati väga huwitawad. Tema tak-

tika on sarnane Eesti kuulsama maadleja Lurichi omaga.

Dempsey on rikka ärimehe poeg, teaduste wastu ei ilmutanud huwi ega annet, ainjamaks ajawiiteks oli tal pokk. Kui Ühisriigid astusid sõtta, wõeti Dempsey sõjawäkke, aga kui Dempseyd taheti Euroopasse wäerinnale saata, jooksis ta ära ja kogu sõja kestwuse saatis mööda peitus ehk istus wangis. Suuremat armastust isamaa wastu pole näidanud, kui wast see, et ei „raatsinud“ ära sõtta kodumaalt.

Peale sõda jatkas Dempsey hoolega trainingut ja wõitis kuulsa Ameerika raskkaalu pokkeri Jefs Willard'i ära, mille järele tema sõbrad talle maailmameistri loorberisi hakkasid töötama, oli tarwis ainult matshi eurooplase Carpentier'iga.

Dempsey wõistlus seisab ainult tugewatel löökidel, peasjalikult õigetel (otse) löökidel, kõrwallöökisid tarwitab ainult ettewalmistusena iseäranis soodsatel tingimistel. Löökisid annab suuremalt jaolt pähe. Dempsey taktika on: nii löua lööki anda, et wastane kukuks. On arusaadaw, et suurt huwitust niisugune wõistluswiis ei ärata.

Ma andsin siin kahe kuulsuse karakteristika: ühe Euroopa esitaja, teise Ameerika esitaja oma. Sportlastele enestele jääb muidugi wabadus enam sümpaatiat tunda selle wastu, kes enam wastab Eesti sportlaste hingeelule.

U. Harlampiew.

Kõli foto.

Eesti Spordi Klubi loonutud meeskond.

felles, kuidas suudab ta tugematele vastastele vastu panna. Mängu algavad rootslased kohe õige tugewa tempoga, iseeneslikult tähelepanu äratav nende parem ajaja väleduse ja hea tehnikaga. Si lähe kaua kui rootslased kaks goali Klubi väravasse löövad. Ka Klubi ajajatel läheb korda vahel rootslaste värava ligi pääseda, kuid väravavõrgid on halvad. Siis läheb Klubil kokkumäng kaunis kenasti, kuid varsti hakkavad mehed väsima ja ka tuntav vastaste ülekaal kaotab selle täiesti. Esimene pool lõpeb 2:0 rootslaste kasuks.

Teine poolaega muutub lihtsaks Klubi peksmiseks rootslaste poolt. Pallid lendavad üksteise järel väravasse. Halb ja kohmeiu on ka Klubi väravavaht, kes palli käest lasub veel väravasse libiseda. Si ole õiget väravavahi tehnikat, lööb jalaga pallile vastu, tihti rootsi ajajate kätte. Kaitsjad töötasid Klubil kaunis hästi, kuid ei jõudnud ka üksi mängu üleval pidada. Poolkaitsjad olid Klubil väga halvad ja ei suutnud sugugi ühendust ajajate ja kaitsjate vahel pidada. Ajajatest olid kaunis head Anier ja Ellip kuna teised nõrgad olid, iseeneslikult äärmiselt, kes keskohale kuidagi järele ei jõudnud.

Rootsi Liit — W. S. „Sport“ 9:1.

Wõistlus peeti teisipäeval, 26. juulil. Mäng algas kohe elavas tempos ja kalbus kenades kombinatsioonides kumbagile poole. Varsti läheb jooksu rootslastel korda paari goali „Sportile“ anda, mis osalt väravavahi süü on. Siis aga hakkavad „Sporti“ ajajad lõvasti peale suruma. Kein'il õnnestab palli rootsi väravasse lüüa. Esimene juhus terves felles mängude seerias! Poolaeg lõpeb 4:1.

Teisel poolel tungivad rootslased kõwemini peale ja löövad veel 5 goali järele, mida neile peaaegu kogu „Sporti“ halb kaitsmine võimaldab. Hea oli „Sporti“ ajajatele, välja arvatud vahel äärmine. Ka „Kapsart“ olen warem paremini mängimas näinud. Väravavaht oli päris nõrk ja on oma endistest omadustest palju kaotanud.

H. T.

Jalgpalliwõistlus „Pallsoeura“ ja „Kalew'i“ A komandode vahel.

10. juulil oli „Kalew'i“ jalgpalli osakonna korraldusel „Tiigiweksil“ Pallsoeura ja „Kalew'i“ A meeskondade vahel jalgpalli mäng.

Mängu algul lendab pall ühe värava poole teise alla, kuid jääb varsti soomlaste peale peatama. Kalew'lased tungivad ägedasti peale, kuna soomlased kuidagi palli ära ei saa. Muidugi tuli see sellest, et soomlastel vastu tuult kui ka päikesest mängida tuli.

Wahetewahel murravad soomlased läbi ja neil läheb ka korda esimest goali Kalewlastele järele lüüa. Varsti teevad Kalew'lased kaotuse tahtsaks. Tuule peale waatamata löövad soomlased veel kaks goali lisaks. Seega lõppeb esimene waheaj 3:1 wasta soomlaste kasuks.

Teisel waheajal mängivad soomlased juba paremates tingimustes, millest ka nende puhast wõit on 2:0 wasta. Esimesel waheajal oli mäng elaw, kuna nüüd palju loiumalt läheb. Kalew'lased wäsiwad, sest, et nad kõik noored mängijad, kuna soomlased palju wanemad ja ka tugevamad on.

Lõpu tagajärg oli 6:1 soomlaste kasuks.

Klubi õhtu töttu oli pealtwaatajaid õige rohkesti. Si wõit ütelda sugugi, et meie inimesed sport ei huwita.

A. W.

*

Sama võistluse kohta kirjutab „Suomen Urheilulehti“: „Juuliku 10. päeval võistles H. P. S. Tallinna Kalewiga. Kuidas lehe lugejad mäletavad võitis tagavarameestega mängiv H. P. S. Jaanipäeval eestlasti tagajärjega 9:0. Ei ole iire siis, et 10. k. p. soomlased juurema humituseta võistlust oota-

sid. Kuid oldi pettund, sest Kalewlaste endine halb mäng oli hoopis teistsugune ja koduplat-sil näidati mängu mida sugugi ei oodatud“.

„Kalew“ on kokkuseatud ainult noortest mängijatest ja neist võib loota palju. Basal äärmine ajaja ja wajak poolkaitseja on nime-tamisväärt eune teisi waleduses ja pallikäsitu-ses, ka waramawaht ei ole halwem“. H. T.

Muljed sõidust Rootsi.

6. juulil sõitsime aurik „Kalewipojaga“ kolmefesi: Klumberg, Willemson ja allakirju-tanu Stockholm, „Trusteni“ rahwuswahelise-tele kergejõustiku võistlustele. Ilm oli kena, wäikene tuul wastu, kuid kartsiime, et kauge-male jõudes ehk „südamepuistamine“ hakkab kallale kippuma. Istusime laewalael ja silmit-sesime kaugenewat kodulinna ja käärsewaaid kajakaid laewa taga.

Jõuame kaugemale, wilksatawad majakad, Tallinna tornifesed paistawad weel kui uppuja sõrmed filmapiirilt, wilksatab möödagi wiimane majakas ja kodumaa rannik hakkab kiirelt, ühes aeglaste purjekatega, filmist kaduma. Westame aeglaselt, wahuseid laineid ja laewa õõtsumist murelikult waadeldes. Warsti wõtame einet ja poeme kajutisse magama.

Järgmisel hommikul ärgates, näeme kajuti-afnast ju mingisugustid kaljuseid saarekesti. Klumberg, kes ju warem seda teed sõitnud, ütleb et see on Rootsi rand. Meleme weel weidi ja kui wiimaks laewa laele tõuseme, sõidame kaljuste saarte wahel. Laew seisatab wähe, wõtab lootsi peale ja hakkab risti-rästi loysa-kate saarte wahel looklema. Wõtame hommiku-einet, milajal mingisugustest kindluse fortidest mööda sõidame. Saarestik muutub elawamaks, ilusaid suwemaju on rohkesti. Wotamatult jõuame Stockholmis sadamasse ja oleme maja-dest ja linna käärs-müra-st piiratud.

Laewa peal sõõgiarwet makstes weniwad näod pikaks ja suud jääwad lahti: kahe kehwa-wõitu eine eest tuleb maksta iga mehel ligi 1200 marka. Makstame selle siiski nurisemata wälja ja jääme arstlik läbiwaatust ja tolli-sefeldust ootama. Üllataw oli arstlik läbiwaa-tus ühe daami poolt, mis peaaegu pidi punas-tama panema, daami hoolsa uurimise tõttu. Maale astudes wõeti meid selfsi ehitaja poolt wastu. Silma paistis Stockholmis autode roh-kus, woorimehi ei ole sugugi. Einnas harilik puhutus ja ford, mis wäljamaale omane, kuid kodumaalt tulles, wäga meeldiw on...

Päewad kaowad ruttu—linna waatamisega, autosõitudega jne. Huwitaw oli „Skanseni“ rahwaaed, loomaaed, mitmesugused muuseumid

ja muud sellesarnased. Eriti huwitasiid „Skansen's“ wanad rahwuslikud Rootsi tantsud, rah-wariietes, wiulitrio saatel. Uhuti wahwasti tantsu, põrutati kanda wastu maad ja mehed müksasiid üksteist waheldades küünarnukidega ja rusikatega, tegid „pikkantina“ ja muud tempa, mis pealtwaatajatele wäga palju lõbu sün-nitas.

Kõige enam meeldib aga Stockholm õhtul, kui ta elektri ilutulestuses särab ja tasane muusika üle parkide ja asfaldawate inimeste lepitawalt tumesinise taewa all hõljub.

Pühapäewal kell 1 algas võistlus. Stadioon on wäga kena ehitus, wäli ja teed heas kor-ras, jätab palju parema mulje kui Antwerpeni oma. Esmesel päewal oli ilm kena. Minul oli kuultõuge ja Willemsonil maili jooks. Klum-bergil odawiske. Teisel päewal oli ilm wäga wilu ja wihmane. Kogu võistluse aja sadas. Sellepärast ka Klumbergil kümnewõistluses halwad tagajärjed. Esmese päewa õhtul, 5 numbri järel, oli Klumberg kolmandal kohal. I. Nilsen 4072 pf., II. Ohlson 4024,5 pf., III Klumberg 3849 pf.

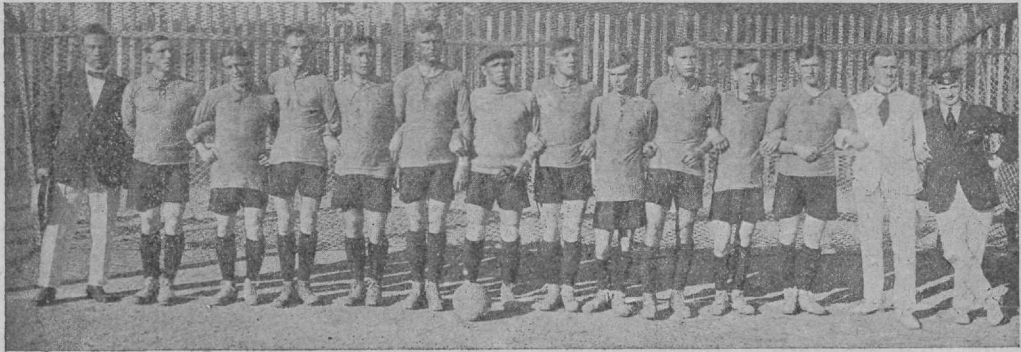
Teisel päewal oli ilm ilusam ja kümne-wõistluses käis äge võistlus Nilseni ja Ohl-soni wahel. Ka Klumberg parandas oma tagajärge suuresti, sest tema paremad ained olid sel päewal. 1500 m. jooksu eel oli Klum-berg teine ja ainult 6 punkti Nilsenist maas, kuna Ohlson jälle Klumbergile õige lähedal oli. Rahwa ärewus oli suur. 1500 m. jooks pidi kümnewõistluse otjustama. Weeti kihla... Mehed ilmuwad jooksurajale. Nilsen energi-lisel kiirel sammul, nagu mures, Klumberg pikaldaselt, ükskõikse ilmega. Antakse start. Kõif jooksewad koos õige pikaldase tempoga. 2—3 ringil hakkawad rootslased hoogu lijama, ise üle öla tagasiwahtides, kuid Klumberg ei püüagi neid jälgida ja jooksseb omaette. Eõpe-tab jooksu wiimasena ja tuleb kümnewõistluses siiski teisjeks.

Wõistluste tagajärjed olid järgmised:

100 m. jooks:

1. M. Reichel 10.5 2. S. Silja 10.7 3. H. Appelgren 10.8.

Meli foto.

Tallinna Jalgpalli Klubi meeskond.

400 m. jooks:

1. E. Weinart 50.8, 2. E. Sundblad 50.8, 3. A. Svedin 54.1.

1609 m. jooks:

1. P. Nurmi 4.13.9, 2. H. Bedarff 4.30.2 3. G. Petersson 4.30.3, 4. J. Willemson 4.32.3.

100 m. tõkkejooks:

1. G. Lindström 16.1, 2. H. Lindberg 17.7 3. S. Sterdahl 18.1.

Kõrgushüpe:

1. E. Nilsson 180, 2. S. Johansson 175 (180) 3. A. Schumacher 175.

Kaugushüpe:

1. A. Schumacher 695, 2. D. Nilsson 681, 3. G. Dalén 623.

Kepphüpe:

1. E. Rydberg 370 (380), 2. A. Schumacher 370.

Kõlmikhüpe:

1. G. Runström 14.39, 2. H. Lindberg 13.45 3. S. Zansson 13.13.

Kuuftõuge:

1. Hegart 24.72 (13.15+11.57) 2. B. Fastén 24.06 (12.53+11.53) 3. E. Blomqvist 24.01. (12.52+11.49) 4. H. Lammer 23.41 (13.24+10.17)

200 m. jooks:

1. S. Silja 22.6, 2. A. Strömbom 23.6, 3. E. Andersson 24.

800 m. jooks:

1. E. Lundgren 1.58.4, 2. Sundblad 1.59.8, 3. S. Willemson 2.01.3.

5000 m. jooks:

1. E. Backman 15.26.9, 2. H. Bedarff 15.31.6, 3. D. Fröjd 16.31.

Kettahüpe:

1. D. Zallhagen 79.22 (43.05+36.17). 2. A. Erikson 74.48, 3. B. Fastén 69.17

Dawiske:

1. H. Vilier 102.46 (57.22+45.24). 2. E. Blomqvist 102.25 (59.24+43.01), 3. A. Klumberg 100.81 (60.93+39.88).

Wajarheide:

1. M. Möller 42.85, 2. S. Persson 40.98, 3. A. Eklund 34.83.

Dawiske:

1. E. Blomqvist 55.42, 2. A. Klumberg 54.65, 3. Lübecke 54.30.

500 m. jooks:

1. E. Weinardt 1.05.7 (maailmarek.) 2. E. Sundblad 1.06.8, 3. S. Willemson 1.08.5.

Tunnijooks:

1. Backman 18.254 m. 2. A. Jensen 17.987 m. 3. G. Mattsson 17.879 m.

Kümnepöistlus:

1. E. Nilsson 7664 punkti 2. A. Klumberg 7470 punkti 3. B. Ohlsson 7379 punkti.

Falunis.

Stockholmist sõitsime Klumbergiga Faluni, mis 300 km. kaugusel Stockholmist ja õige nägus väike linnake on. Willemson pööras Tallinna tagasi. Falunis endas suuremaid sportlasi ei asu, kuid ümbruskonnast oli neid rohkesti kokku sõitnud, kelle hulgas paljud Antwerpeni võistlejaid ära tundsiime. Looduse poolest on Faluni ümbrus üks ilusamateid. Talvel peetakse seal hüppewõistlusti suuskadel, milleks kõrge hüppetorn (mägi) on ehitatud.

Võistluste tagajärjed olid:

100 m. jooks:

1. M. Reichel 11.8, 2. R. Appelgren 1/2 m. j. 3. G. Bladin 1 1/2 m. j.

400 m. jooks:

1. G. Bladin 53.8, 2. E. Kjölling 1 1/2 m. j. 3. S. Zansson 8 m. j.

1500 m. jooks:

1. E. Kjölling 4.15.3, 2. E. Hedwall 27 m. j. 3. R. Goedecke

110 m. tõkkejooks:

1. E. Almlöf 17, 2. G. Bladin 17.1, 3. A. Zansson 17.2.

Stafett 1000 m. (100+200+300+400).

1. Göta, Stockholm 2.06,5.

5000 m. jooks:

1. E. Hedwall 16.07,3, 2. S. Fernström 16.22,4,
3. N. Nyelsson 16.44.

Augustihüpe:

1. A. Klumberg 655, 2. R. Franksson 640,
3. N. Johansson 624.

Örgushüpe:

1. A. Klumberg 175, 2. E. Almlöf 165, 3. G.
Griffon 165.

Repphüpe:

1. G. Rydberg 360, 2. R. Franksson 300, 3. G.
Griffon 280.

Kolmihüpe:

1. G. Almlöf 13.65, 2. A. Klumberg 13.54,
3. N. Johansson 13.38.

Kuultõuge:

1. H. Tammer 23.90 (13.49+10.41), 2. A. Klum-
berg 21.71 (12.11+9.70), 3. S. Hediu 20.50.

Reitahüpe:

1. G. Westring 71.77, (35.26+36.51), 2. A. Klum-
berg 69.44 (38.26+31.18), 3. H. Tammer 67.47
(40.67+26.80).

Dawiske:

1. A. Klumberg 89.35 (55.66+33.69), 2. S. Kares-
son 82.08, 3. G. Dittling 81.44.

21. juulil sõitsime ühes Rootsi liidu jalg-
palli meeskonnaga Tallinna tagasi.

H. Tammer.

Paavo Nurmi.

Kui on Soome sportlase nimi, kellest mi-
mastel nädalatel kõige rohkem juttu on tehtud
maailma tugevustiku ilmas. Hannes Koleh-
maise wanemaks jäämisel hakkasid soomlased
ford juba nutramaks jääma küsimuse ees: kas
tekitab Soome sportlaste pereft kedagi aemele,
kes suudaks wana jooksupingelase Hanneffe
wõitusi kaitsta ja edasi arendada Soome lipu
all. Kuid Antwerpeni Olümpia mängud kao-
tasid nutruse. Juba nüüd, kus Hannes weelgi
alles jõus, kuigi mitte enam tõuswas, ilmub
tema kõrwale uus mees, täis wärsket jõudu
ja omandab hülgawaid wõite. Seekord jagas
ta küll wõidud 5000 ja 10.000 meetri jooksudes
Prantsuse jooksumeistri Guillemot'iga. Kuid
juba peitus selles jagamises ahwardus tulewiku
jooks. Ja nüüd on Paavo Nurmi oma ahwar-
duse osalt juba teoks teinud, näidates, et pika-
maa jooksudes tulewik ehtalgu kindlasti tema
päralt on. Juunikuu lõpm Stockholmis ära-
peetud wõistlustel ilmus ta staadionile ja seadis
10.000 meetri jooksus ühefõrraga kaks uut
maailmarekordi üles, ära jookstes 6 Inglis
maili 29,42,2 ja 10.000 meetrit 30,40,2.
Sennised ilmarefordid olid: 6 inglis mailis
Inglismaa kuulsa jooksja Alfred Schrubb'i käes,
ajaga 29 min. 59,4 sek. ja juba 17. aasta eest üles
seatud; 10.000 meetris aga oli ilmareford
jenniajani prantslase Bouini käes, ajaga
30 min., 58,8 sek. Seega siis löi Nurmi nüüd
mõlemaid maailma rekorde enam kui 18 sekun-
diga, mille järele tagajärge otse hülgawaks
tuleb pidada.

Wastajaks oli Paavo Nurmil seekord tugew
Rootsi pikamaa jooksja Backman, kes seekord
ka suurepäraliselt jooksis ja 10.000 meetris uue
Rootsi rekordi 31 min. 2,2 sek. üles seadis.
Wõistlus tähendatud kahe jooksja wahel oli
põnew ja fitte kahewõitlus ning tuletas oma
ajeloomu poolest lähedalt meelde Hannes Koleh-

maise ja Bouini wahelist wõistlust 1912. a.
olümpia mängudel Stockholmis. On hurwitaw
ja ühtlasi õpetlik nende kahe jooksumeistri aja-
loolist jõupingutust natukene üllitasjalisemalt
tähele panna.

Jooksu algust juhtis Nurmi, Backman tema
kannul püüdes. 8 ringil (ringi pikkus umbes
380 m.) läks Backman Nurmist mööda, nähta-
wasti soowides eespool jookstes kirust weidi
wähendada, mida ta, nagu altpoolt järgneb,
ka tegi, kuid Nurmi ei lastnud seda kaua sün-
dida, waid afus jälle juhtima. 13. ringil wõttis
Backman oma jõu korwaks uuesti kokku ja
suurendab hoogu, kuid Nurmi wastas selle-
samaga ja 5000 meetri möödasaamisel hakkas
Backman juba ifka rohkem ja rohkem soomlastest
maha jääma, kuigi esimene tugewalt jõudu
pingutades kõik tegi, et wahet mitte suureks
lasta kaswada. Elawa pildi mõlemi jõupingu-
tuseft annab järgwine tabel:

Ringid.	Nurmi.	Backman.	Ringid.	Nurmi.	Backman.
1	61,5 sek.	63 sek.	14	71,5 sek.	71,5 sek.
2	68	66,2	15	71	71
3	68,4	67	16	71	73,5
4	69	69	17	72	74,5
5	70	70	18	73,5	73,5
6	70	70	19	73	74
7	70	70	20	74,5	74
8	74	74	21	73	75
9	71	71	22	73	75,7
10	70	70	23	73	75
11	71	71	24	73	75
12	71	71	25	73	74,5
13	73	73,5	26	66	70

Ei puutunud palju, et Nurmi samal jooksul
ka mitte Schrubb'i maailmarekorte 4 ja 5
maili jooksus ümber ei oleks löönud. Esimeses
oli Nurmi aeg 10, teises ainult 3 sek. rekordi
ajast wähem. Keegi Rootsi ajalehemes püris

järele, et miks Nurmi ka mitte neid maailmarekorde kätte ei püüdnud saada, kuid sai jooksjalt wastuseks, et tema mitte tabelite järele ei jookse, vaid alati omas kehas tunneb, kuidas tunagi tuleb jooksta. Etz teiste rekordide aeg wõib edaspidi tulla.

Rootsis on arwamist awaldatud, et see aeg wististe kaugel ei ole, mil Nurmi kõigis pikamaa jookjades 1500 meetrist kuni 10.000 meetrini maailmarefordid oma kätte liub. Etz näeme. Senni ei ole Nurmil 6 mailist lähematel maadel refortide löömine küll weel õnnestunud, kuid ahwardusi selles sihis igatahes on. Üks wiimane seejuguatst ahwardustest oli pühapäewal 10. juulil Stokholmis Trusteni rahmuswahelistel tergejõustiku wõistlusel, kus Nurmi ühe maili (1,609 meetri) jooksus kuulsa Dicksoni karika wõitis, ajaga 4 min. 13,9 sek. Dicksoni karikas on üks tähtsamatest Rootsi

spordi auhindadest ja rida aastaid on Rootsi jooksumeistrid jeda teiste Euroopa jooksjate wastu wõidufalt suutnud kaitsta. On ju Rootsis haid selle maa jooksjaid, kuna 1500 meetri jooksus isegi maailmareford rootslase Zanderi käes. Kuid seekord, olgugi et rootslased kõit oma ujaldatawamad jõud karika kaitseks mobiliseerinud olid, tõi Paawo Nurmi karika Soome ja pealegi ajaga, mis ainult 1,3 sek. wõrra praegusest, 1915. aastast jaad k ameeriklase R. S. Taberi käes olewast maailmarefordist (4,12,6) taga. Palju fiin weel uue rekordini maad on!

Soome sportlaste ja kogu rahwa wõiduroõm oma uue kangelase üle on seeqa täitja põhjendatud ja Soome rahmuswahelised rekordid pikamaa jookjades on esialgu hädaohuta.

A. T—nn.

Spordist Latwias.

Jalgpalli wõistluse puhul W. S. „Sport“ ja Läti YMCA meeskondade wahel, käis wiimase juht „Spordilehe“ toimetuses, kus ta lahkesti teateid andis praeguse sportlije olukorra üle Latwias. Läti sport on jõdade läbi rohkem kannatada jaanud ja sportlaste pere laiali walgunud ning organisatsioonid lagunend. Siiski on hoolsasti tööle asunud, on moodustatud hull feltse, milledest eeskätt peab jalgpalli omi nimetama. Hoogus on ka rastejõustik ja pokk. Minult tergejõustik lontab wähe ja on wisa arenema, ehk küll mitmed endised championid on kodumaale tagasi tulnud ja traininguga algust teinud.

Kõige parem neist on kiirkõndija Kalnin, kes märtsa oma stiili parandanud on ja ameeriklasteski inestust aratanud. 10 km. peal näidata Kalnin wabalt aegu alla 50 minuti. Pariisi Olümpiaadiks olla lätlastel tema peale kõige rohkem lootusi. Ka kettahetitja Sulatnel on endiselt wormis ja heita ligi 40 meetert, ka olla tal kepphüppes tagajärjed, halwa stiili juures, 325—345 ft. Hajenfus (Eberlein) traineerib hoolega ja wõida wõistlustel tagajärgi: 400 meetris — 53—54 sek. ja 800 meetris 2.02—2.06 näidata.

Schwerdrewitz on haiglane ja heidab oda ainult weidi üle 40 meetri. Mitmekülgssem sportlane ja kinnewõistleja on ltn. Rudserof, kelle tagajärjed küll mitte wäga suured pole. Ka endine parem hüppaja ja wärawawah, Mskleben, on Riias tagasi ja organiseerib jalgpalli komandot.

Sportiliitused on Latwias mitu, igal alal erikait, kes üleüldises Liitude Ühingus kolme esitajaga esitatud on. Wiimastest on moodustatud weel 5 liikmeline Olümpia komitee, kes hoolsasti ettevalmistustööd Pariisi Olümpiaadi wastu teeb.

Walitus on spordile igatepidi wastutulelit ja annab mitmekülgsset ainelist abi. Käesolewa juwe augusti kuul korraldatakse Riias Läti Olümpiaad, milleks walitus 100.000 rbl. on annud.

Ragu eelpool öeldud on esimesel kohal praegu jalgpall. Jalgpalliliit on kõige tugewam, temale alluwad 11 ühingat. Tähtsamad neist on: 1) Union, 2) Kaiserwald, 3) YMCA, 5) Karaskola (Svjakool), 5) Läti Rahmuslik Noorsooliit, 6) Läti Noorsooliit. 7) Riia Garnisoni Spordi Klubi.

Rastejõustiku feltsidest on kõige tugewam „Krause“ feltse, kuhu foondatud paremad jõud. Ka olla pokk kõrgel järjel ja esolewal Olümpiaadil esineda pokkimises 8 kaalus koku 70 poksiijat.

Latwias olla ka Spordileht kewabel ilruma haffanud, kuid jäänud kolmanda numbriga ainelistel põhjustel seisma. Olla lootust teda jälgisel nuesta käima panna.

Läti sportlased tunda suurt huwi meie sportlije liikumise wastu ja soowida näha Riias septembri kuus meie paremaid mehi. Riisama jaawat wastukutse W. S. „Sport“ ja meie Liidu jalgpalli komando Riias mängimiseks.

Ujujaile.

Kõige kasulikum ujumisaeg.

Paljud hommikuse külma vanni tarvitajad lähewad kewadel üle hommikuse suplemisele. Harilikult tehtakse seda kohe peale woodist tõusmist. Hommikuse ujumise peale waadatakse mitmet moodu, ning mitmeft küljest. Iseäranis soowitakse närwinõrkladele. Kuid ka iga inimesele on ta tarastaw. Wanal ajal pidasid roomlased ja greeklased hommikuseft suplemisest väga suurt lugu. Neil rahwastel oli warane suplemine üleüldiselt laiali lagunenud.

Warane suplemine olgu wõrdlemisi lühike, 1 minutist on paljudele arstiide arwamise järelle küllalt. Pikem hommikune suplemine mõjub halvasti inimese peale. See on maksu iseäranis noorte ja nõrkade kohta. Kaswajatele ei soowitata mitte warakult ujuda. Ujumise prof. G.-de Saint-Clair soowitab kõige parema ujumisaajana tella 9 — 2 päewal.

Paljud kuulsamad ujujad tarwitawad aga omi harjutusiks õhtust tundi, enne õhtu sööki. Ja see wiimane aja walik on ka kõige rohkem õigustatud terwislisest seisukorrast.

Sõjel on waja rahu. Just õhtune ujumine mõjub sellele kaasa. Närwid saawad peale päewast närwilist tööd ujumise läbi rahustud, keha organid wärskendud, higi augud puhastud, mere jooki ja südametöödamine reguleeritud. Korraliku ujumise järel on inime täiesti rahulik. Nii järgneb ka rahulik öö.

Ilmasgi ei tohi ujuma minna täie kõhuga. Seda teeldu mitte tähelepanejaid on tabanud ja tabawad weelgi kurwad juhtumised. Prantslased loewad iga kolme uppunu kohta kaks täie-kõhuga ujuma minejat. Peab märkusena tähendama, et mõned head ujujad jiski ilma mingisuguse halwa tagajärjeta kohe peale söömist ujuma wõiwad minna. Need on aga erandid. Ujuma wõib minna kõige wähemalt kaks tundi peale söögi.

Ujumise kestvus. Lahtises wees ei soowitata mitte ujuda üle 30 min., külmetas wees mitte üle 15 min., päris külmas aitab ainult mõnest kiirest käte löögist. Need arwud ei ole aga kuigi kindlad. Wee sees olemise aeg ripub ära peajasjalikult isiku lihawusest. Mida raswafem isik, seda kauem wõib ta wees wiibida. Ujumise kestwuse peab iga isik igal üffikul juhtumisel ise kindlaks tegema. Kui hakkab wilu, tule wälja. Pool wägisi ära ilmasgi wees wiibi. Ülelignie külmetamine on kahjulik kehale ja karbetaw endale, sest külmetes tõmbawad lihaksed kokku ja kergeste wõib neid niijugusel seisukorral kramp tabada.

Wee temperatuur on tuntawalt madalam keha omast. Olgu ujumisaeg nii pikk kui tahes

kaotab keha alati teatud jao oma soojusest. On soowitam kohe weest wälja tules endist soojust tagasi muretsema. See on wõtmalik keha õerumise (massaashi) abil. Wäga häa on ka kiire käimine waheldawa jookjuga.

Mõni sõna traineeringisest. Ujumine on sport, kus harjutused väga suure tähtsusega; sest ta hoiab kogu aeg kait lihaksed pingul. Peab olema head kopsud ja lihaksed, et ära ujuda 20 min. 1000 m., harilik häa ujuja kiirus.

Hääd kopsud, — see on esimene nõudmine häält ujujalt. Tuba wette hüppamisel tunnewad paljud rõhutud olekut. See oleneb kopsudest, sest hingamine ei hakka töötama korrapäraselt. Kui on hingamine halb, siis töötawad ka teised keha osad korratult. Sellepärast wõib tähele panna, et mõned ujujad ei saa mitte kohe kindlalt stiili kätte. Selle ära kaotamiseks soowitab Saint-Clair teha järgmist harjutust traineeringis algul: hüppake wette ja nii pea, kui pea weest wälja tuleb, tehke wiitwamata esimene wõte. See olgu järsk ja kindel. Gümnelele järgnegu teised niisama järjud ja kindlad stiilis.

Kuulus ujuja Zappy Wolffe, kes omal ajal mitu korda üle La-Manschi proowis ujuda, soowitab pika maa ujujatele käe lihaksjete harjutamiseks gummi wenitamist ehk apparaat „Crip Exerciser“ harjutamist.

Zalutada tuleb iga päew järjekindlalt. Zalg-ratas ei ole soowitam. 3 kuni 4 wersta kaitu päewas olgu waheldaw kerge jookjuga. Peale käimist wõttis tema ise sooja wanni ja lasti masseerida. See ei ole aga kõigil harjutajatel mitte kättesaadaw. Ujuda tuleb iga päew. Mitte aga liig pikka maad. Söögid olgu aga kiired. Pikkemaid maid (1000 m. ja üle selle) ujutagu nädalas üks ehk äärmisel juhtumisel kaks korda. Merutamise sport ei ole ujujale just mitte kasulik. Ta harjutab enam selja lihaksed. Ujuda soowitab ta kogu aeg ühe kiirusega. Wolffe'i arwamise järel on pika maa wõistlustel muusikal kaunis häa mõju, mida ta enese juures tähele on pannud. Tema ujumistel üle La-Manschi mängis alati ta sõber Nicol.

Ujumise alal ei saa ilmaski kõikide kohta kindlaid reeglid maksma panna. Mis ühele kasulik, wõib teisele teisel juhtumisel kahjulikust saada.

Traineril on harjutustel suur tähtsus. Tema näeb kõige parem waled mõtted ja ujuja puudused. Trainer peab ka hoolega järele waatama, et harjutaja mitte liiga ennast ei wäsitaks ega kurnaks.

Noorde püha.

Tallinn — Jõhwi.

See mäng oli kõige isääralikum terwel olümpiaadil selle tõttu, et Tallinnlaste pool ühtegi out'i ega nurgolbõõi polnud. Ka wärawaht ei saanud palli terve mänguaja kest- wusel ühtegi korda puudutada. Siiski lõppes jee wõistlus ainult wäikese Tallinnlaste üle- taaluga 1:0. Riitugune resultaat oleneb sel- lest, et kõik jõhwilased, alates tormajatest ja lõpetades wärawawahiga, wärawaruumi kogu- sid ja nii elawa müüri sünnitasid, millest wõi- mata oli palli läbi lüüa. Ka olid tallinn- laste tormajad õige lödgiwaejed. Alles täien- dawal mängul, sest normaal aeg lõppes 0:0, lõi Tallinna kaitsja Lajs, wiierendal minutil palli Jõhwilaste wärawast läbi. Teifets wõist- luseks samal päewal oli

Tartu — Pärnu

waheline. Selles wõistluses oli näha Tartu tugewat ülekaalu, kuid samadel põhjustelgi, nagu eelmises wõistluses, ei suutnud wiimaste tormajad resultaati saawutada. Siiski pidid pärnulasel ülewõimule alla andma, nii et mäng lõpuks tartlaste kasuks 1:0 lõppes. Õige huwitawaks kujunes mäng

Tallinn — Haapsalu

meeskondade wahel. Selles wõistluses tuli ilmsiks, et Haapsalu mängijad ka tugewale meeskonnale wäga hästi suudawad vastu panna. Isääranis imestama pönem oli nende lõppemata energia, mille tõttu ka pall tihti Tallinna wärawa alla sai wiidud. Kuid palli nõrga käsitamise tõttu ei olnud nendel piüüetel tagajärge, nii et Haapsalu mängijad enam kaitsel seisukohale olid junnitnud ajuma. Esi- mine poolaeg lõppes 3:0, teine 4:0 Tallinna kasuks, üleüldine resultaat 7:0. Sama päe- nal peeti ära weel wõistlus

Tartu — Jõhwi

wahel. Et jõhwilased nähtawasti jõus ei olnud kahte wõistlust ühel päewal ära pidama, siis olid nad wastupanekus õige nõrgad. Esi- mine poolaeg lõppes Tartu wõiduga 6:0, kuna teifets poolajaks jõhwilased platsile ei ilmunud ja nii samane resultaat Tartu kasuks sai ar- watud.

Teifepäewal, 14 juunil oli wõistlus

Tartu — Haapsalu

meeskondade wahel teise koha peale. Wõistlus oli äge, nii et tartlastel enne õige palju lööd ära tuli teha, kuni haapsalulastele goali wõi- sid lüüa. Kuid selle peale waatamata, et tartlastel kõik kauemat aega mänginud olid ja hästi abinõudega warustud, ei suutnud nad haapsalulastele vastu panna. Mäng oli täitsa

ühejõuline, ehk wast wäikese ülekaaluga Tartu poolt, kuna kriitilisi momente mõlemite poolte wärawa all oli. Ehk küll tartlastel korda läks weel ühte goali haapsalule sisse lüüa, tahtuti need mõlemad lähikese aja jooksul haap- salulaste poolt ära. Et aga tartlastel poole mänguaja sees ilma wahekohtuniku teatamata wärawawahiti wahetasid, lugesid haapsalulased kõik wärawa peale löödud hoobid goalideks ja seega endid wõitjateks, mis ka faktiliselt täi- esti õige oleks olnud, kuna kohtunikku poolt mäng wiigi peale jäänuks tunnistati. Siin selge näitus sellest, kui tarwilik on meie jalgpalli reeglite selgeks tegemine mängijatele ja wahekohtunikkudele.

Samal päewal korraldati väljaspool olüm- piaadi jalgpalli wõistlus Tartu üliõpilaste sporti seltsi „Sport'i“ ja Tallinna kooliõpilaste meeskondade wahel, mis waheaegadega 1:0 ja 1:0 Tallinna kasuks, kogusummas 2:0 lõppes.

Weesport.

Weesportis on Tartu noored loomulikult peremehed, sest et nad kõik Emajõe ääres ujumishäsejainide keskel üles on wõrjunud. Selle peale waatamata domineerivad Tallinnlased ujumishäsejainde pikemate distantide pääle, mis oletada lasseb, et wiimastel tahtejõud ja püsivus ei puudu.

Ujumise, hüpete ja weepalli wõistlused peeti ära teifepäewal, 14. juunil „Weesport'i“ jupe- lusmajas Emajõel.

Tagajärjed olid järgmised

25 mtr. wabalt meestele:

- 1) Urm (Tartu) 15,8; 2) Neumann (Tartu) 16,3;
- 3) Witra (Tartu) 16,4; 4) Lauba (Tallinn) 17,3.

25 mtr. wabalt naisterahw:

- 1) Tippo (Tartu) 20,3; 2) Jakobson (Tartu) 23,6.

50 mtr. wabalt meestele:

- 1) Neumann (Tartu) 35,2; 2) Witra (Tartu) 37,8;
- 3) Urm (Tartu) 38, 7; 4) Lauba (Tallinn) 38,9.

50 mtr. wabalt naistele:

- 1) Tippo (Tartu) 46,9; 2) Schäfer (Pärnu)

50 mtr. seljalali meestele:

- 1) Neumann (Tartu) 49,9; Probsin (Tartu) 54,1.

100 mtr. rinnuli meestele:

- 1) Lauba (Tallinn) 1,40,7; 2) Ernesaks (Tallinn) 1,49,3; 3) Urm (Tartu) 1,57,6.

400 mtr. wabalt meestele:

- 1) Lauba (Tallinn) 8.50,6; 2) Blumfeldt (Tallinn) 9.24,1; 3) Mandif (Tartu) 10.20,5.

100 mtr. wabalt meestele:

- 1) Neumann (Tartu) 1.38,5; 2) Lauba (Tallinn) 1.40,1; 3) Mandif (Tartu) 1.50.

400 mtr. wabalt naistele:

- 1) Tippo (Tartu) 11,4; 2) Jatta (Tallinn) 12,16.

400 meetri wabalt meestele ujumishäsejaindele ei saanud Blumfeldt'i teine wõit mitte seaduslikuks

tunnistatud, sest et temal basseinis madaluse tõttu jalad korra põhja puutusid.

• Hüpetes kujunesid tagajärjed punktide arvu järel järgmiselt:

1) Neumann—43 p.; 2) Lepilt—42¹/₂; 3) Nõmmik—39²/₃; 4) Urm—36²/₃;

Urutamine ja pikemate maade ujumisvõistlustes peeti ära „lagedal“ Emasjõel.

1500 mtr. aerutamise õpepaadil:

1) Tallinn (Pesja, Lauba, Jek, Roman, Ernefaks) aeg 6.45,5.

• Gimnastika jõudis kohale küll Tartu meeskond, kuid hilise ülesandmise pärast võistlustele ei saanud see resultaat mitte loetud.

500 mtr. aerutamise süstabel:

1) Lauba (Tallinn) 3.8,6; 2) Prodjin (Tartu) 3.11,7; 3) Pehova (Tartu) 3,13,7.

1000 mtr. ujumise meestele:

1) Lauba (Tallinn) 17.21,8; 2) Blumfeldt (Tallinn) 17.35,6; Kuulmann (Tallinn) 18.12,6.

Hilise ülesandmise pärast ei loetud 500 mtr. süstabil Tartu Lauba'l esimene võit ja 1000 mtr. ujumises meestele Blumfeldt'il teine ja Kuulmann'il kolmas võit.

Wõimlemine.

Wabaharjutustel saavad punkte Tartu ja Pärnu võimlejad järgmiselt:

Tartu naisvõimlejad	8 ¹ / ₃ punkti
Pärnu „	7 ¹ / ₃ „
Tartu meesvõimlejad	9 „
Pärnu „	5 „

Wäga hästi korraldumiseks tulewad pidada ka

Tallinna naisvõimlejate demonstratsioon — etteastet h-ra Bihmann'i juhatusel, mis Tartu publikumi poolt elava kiituse osaliseks saavad.

Teisipäeva, 14 Juuni õhtul, olümpiaadi lõpupidul peeti ära olümpiaadi viimane number: nelivõistlus (tang, parred, hobune, wabaharjutus). Tähenud võistlustel saavad punkte järgmiselt: 1) Neumann (Tartu) 71¹/₂ p. 2) Lätt (Tartu) 68¹/₄ p. 3) Lepilt (Tartu) 67 p. 4) Topmann (Tallinn) 64³/₄ p.

Murutõnise võistlustes lõppejad Tallinna võiduga 5:1

Wolley-ball meestele, Games wahetord oli järgmine: 15:12 Tallinna kasuks, 15:14 Tartu kasuks, 15:8 Tartu kasuks.

Teisel game'il sai wahekohtuniku poolt, kas hoolimatuse või mittekompetentsuse tõttu Tallinn'astel paar punkti ülestähendamata jäetud, mille tõttu ka viimased sunnitud olid kaotama.

Wolley-ball naistele. Siin võidavad tartlased, wahetordadega 15:2 15:6.

*

Üleilbisest kokkuvõttes on saanud punkte kinnad ja alewid järgmiselt:

Tartu 368¹/₂ p. Tallinn 278¹/₂ p. Pärnu 26 p. Koeru 28 p. Nawa 9 p. Rakvere 6 p. Wilhandi ja Haapsalu 4 p. Jõhvi 2 p.

Regelkude tagajärgede järel on aga esimesel kohal Tallinn, kui arvesse võtmata jätta hiliseid ülesandeid ja kohtunike mittearapoolt punktide arvamise juures.

Järgmine olümpiaad peetakse arwatavasti tuleval aastal Tallinnas ära.

Selleks termit, jõudu noortele!

— II.

G. S. Liidu jalgpalli määrused.

§ 14.

Raks piiri- ehk lipumeesft walitakse, kes wahekohtuniku otjustamiswõimule alluwatena otjustawad, millal pall mängust väljas on, misjuguine pool õigustatud on nurgalööki, wärawalööki, ehk sissewistamist toimetama ja üldise wahekohtuniku mängu juhtimises määrustekohaselt kaasa aitawad. Wahekohtunikul on õigus saamatut piirimeest kõrwalbada ja teist tema asemele walida; sellest tuleb fiiski Eesti Spordi Liidule teatada, kellel tähendatud asjas lõpulik otjustamiswõim.

Õisamäärused ja seletused.

On soowitam, et piirimehed täitsa erapooletud oleksid. Sel juhtumisel wõib wahekohtuniku paluda neid oma arwamist awaldama, kui pall wärawasse on jooksnud, nad wõiwad ka kohtuniku tähelepanemist juhtida toore mängu ja määruste rikkumise peale ning peawad üldise temale kaasa aitama, et mäng igast küljest dieki lähets.

Wahekohtunikul on õigus saamatud piirimeest mängust kõrwalbada; see on tõsine asi, millest ühes kõigi ükikasjadega wiibimata asjaomastele tuleb teatada.

Tähelepanemiseks.

Piirimehel on ainult järgmised

ülesanded: wahekohtuniku näidata, millal pall mängust väljas on ja misjuguine pool on õigustatud nurgalööki, wärawalööki ehk sissewistamist toimetama. Piirimeestel tuleb ka wahekohtuniku tähelepanu hädakohtliku mängu ja tõlkmata teguwisji peale juhtida: samuti tuleb neil wahekohtuniku nõudmisel oma arwamist awaldada kõige üle, mille kohta wahekohtuniku kahtlewal seisukohal.

Kui nad määruste rikkumist märkawad, mis wahekohtunikul tähelepanemata jäänud, on nende kohus sellest kohe temale teatada.

§ 15.

Kui mõnes asjas määruste rikkumise juhtumise üle kaheldakse, peab pall fenni mängus olema, kuni wahekohtuniku oma otsuse on teinud.

Tähelepanemiseks.

Wahekohtunikuks. Kui efektus on jündinud, on pall fiiski fenni mängus, kuni wile kuulnud, kuid wahekohtunikul tuleb kiiresti oma otsuse teha. Kui ta kahtlewal seisukohal on, tuleb tal piirimeeste arwamist küsida. Kui wahekohtuniku keeldub märkusi efektuse

Viimastest jalgpalli võistlustest.

Kapsas: "Istu Selga, „oss“...
ma põrutai...!!!

Wahekohtunik: "Pidage kiinni... See
on vist „of-side“...!!!

kohta arvesse võtmast, võib ta sellest kõigepe-
remine peaarputamisega teatada ehk tarvitada
sõna „mängige“.

Kui wahekohtunik lord oma otsuse on
awaldanud, ei või ta enam oma otsust muuta.

Mängijatele. Urge lõpetage män-
gimist enne kui wile on kuulunud,
ja kui otsus lord on tehtud, ei või
wahekohtunikult selle muutmist
paluda ega teda märkustega tüli-
taba.

§ 16.

Kui juhuslik mängu katkestamine mitte
sellepärast ei ole sündinud, et pall wärawa
wõi küljepiirist on üle läinud, waid mõnel
muul põhjusel, siis algab mäng uuesti sellega
et wahekohtunik palli sealkohal wastu maad
laseb langeada, kus see mängu katkemise ajal
oli, ja keegi mängijatest ei tohi enne palli

kallale asuda kui see maad on puutunud. Kui
pall üle wärawa ehk küljepiiri läheb, enne kui
leegi mängijatest jeda olets puutunud, siis
laseb wahekohtunik selle uuesti wastu maad
langeada.

Tähelepanemiseks.

Wahekohtunikubele. Kui mäng sel-
lepärast katkeb, et leegi mängija wiga on saa-
nud, ehk mõnel muul põhjusel (arwesje wõt-
mata mängu lõppu ja poolaega), mille taga-
järjena mingisugust karistust ei järgne, tuleb
wahekohtunikul pall seljamas kohas wastu
maad kukutada, kus mäng katkes. Keegi ei või
palli enne maa külge puutumist puudutada.
Kui nii juhtub, saab wastaspool mabalõdgi.

Mängijatele. Pidage meeles, et palli
mingil wiisil ei või mängida, enne kui see
maha on puutunud. Järgneb.

Ujumine, wõimlemine.

Soomlaste ujumisnäituse kohta
Pirital 10 juulil kirjutab „Suomen
Urheilulehti“: Gestis on ujumissport weel
algastmel, mis tingitud peaasjalikult ebasood-
jatest oludest. Kannikud on wäga madalad.
Nii tuleb Tallinna läheduses käia ennem
500 m. merele, kui wett nii palju tuleb, et
ujumine wõimalik. 7 km. Tallinnast on Piri-
tal Kalewi selfsil ujumisbassein, kuid midagi
õige primitiivset. Torn on küll, aga wett
ainult paari meetri sügawuselt, mille tõttu
algajatele sealt õige hädasohtlik on hüpata.
Bassein on 50 m. pikkune ja kaits silda moo-
dustawad stardi ja finiši.

Ujumisest ollakse huwitud ja harrastajke
teda palju. Tagajärjed on halwad. Hüppajad
waewalt nimetamiswäärt. Weispalli harras-
tajke wist kõige enam, kui asjatundja õpetaja
puudusel on see wale sihis arenenud.

Kawa oli mitmekesine. Naised ujusid 50
ja mehed 100 m. Siis ujus Jaakko Tiainen
500 m. 5 mehelse komando wastu. Reis ja
uneta õõ oli muudugi wähenanud T. wõimist,

mille tõttu ta ka kaotas. Weispalliwõistlus
muutus näituseks, kus soomlased näitawid
weispalli wõtteid ja wiskeid. Wõistlus lõppes
5-0 H. U. kasuks.

Muud esinemised, nagu ujumiswiisid, uppaja
päästmine, weallujumine ja muud aratawad
teenitud kiitust. Lõpühüpped waldawid lõpu-
likult kogu publikumi. Helsingi Uujate pare-
mad hüppajad panid oma wõimise tööle ja
sündisid publikumi testwatele kiiduawaldustele.

Wõistluste tagajärjed olid: naiste 50 m.
1. Anna Särwinen 40.6, 2. Helwi Mäkinen
41.2, 3. Silba Ruusela 45.3. Meeste 100 m.
1. Zussi Rahma 1.15.1, 2. A. Koskinen 1.17.3,
3. A. Särwinen 1.22.6. 500 m. Tiainen-Naig,
Ernesaks, Michelson, Siitwart ja Lauba. Gest-
laste aeg 8.40.7, Tiainen 9.04.4.

Näitus õnnestas hästi ja niihästi eestlased
kui ka soomlased olid rahul.

H. T.

Wõimlemise pidu.

10. juulil oli Draamatearis wõimlemise
pidu, kus kümnekond soomlast endi wõimist:

teppidega, tangil, putil, fitjel ja roobaspuudel näitajid.

Harva oleme meie niisugust puhtust ja täpisealkust võimlemises näinud, kui seda siin näha võisime.

Üldiselt läks võimlemise pidu hästi lorida. Kella 1/211 paiku lahkusid inimesed pidult, — soomlaste võimlemisest head muljet kaasa võttes.

A. V.

Kergejõustik.

Kodumaalt.

Sport Türi. 9. juulil pani kohalik hiljutu ajutud spordi selts „Lembit“ omawahelised kergejõustiku võistlused toime, mille tagajärjed järgmised:

100 m. jooks.

1. G. Lang 12,4 sek., 2. A. Wirtman 12,9 sek., 3. J. Wollmann 13,2 sek.

200 m. jooks.

1. G. Lang 28,4 sek., 2. W. Uusler 29,2 sek., 3. A. Wirtman 29,2 sek.

1500 m. jooks.

1. A. Ansjak 5 m. 18,4 sek., 2. G. Wirtman 5 m. 23 sek., 3. W. Uusler 5 m. 32 sek.

60 m. jooks naestele.

1. M. Ulp 10,4 sek., 2. M. Baavel 10,4 sek., 3. M. Karpender 11 sek.

Kaugushüpe hoota.

1. G. Lang 2,79 m., 2. J. Karpender 2,72,5 m., 3. W. Uusler 2,62 m.

Kaugushüpe hooga.

1. G. Lang 5,45 m., 2. A. Ansjak 5,09 m., 3. K. Wollman 5,07 m.

Kaugushüpe hooga naestele.

1. M. Ulp 3,53,5 m., 2. M. Karpender 3,17 m.

Kõrgushüpe hooga.

1. G. Lang 1,39 m., 2. K. Wollman 1,38 m., 3. A. Herman 1,34 m.

Kepihüpped.

1. G. Lang 2,45 m., 2. A. Ansjak 2,45 m. 3. Patfig 2,36 m.

Kuulitõukamine.

1. G. Lang 10,96 m., 2. A. Ansjak 9,99 m., 3. W. Uusler 9,65 m.

Damisked.

1. J. Karpender 43,20 m., 2. A. Herman 36,93 m., 3. Malo 32,31 m.

Ketta heited.

1. J. Baavelts 29,26 m., 2. G. Lang 28,41 m., 3. A. Herman 26,69 m.

Arvesse võttes lühikest harjutamise aega ja vihma mis võistluste ajal sadas ja platfi libedaks tegi, võib taqajärgi rahuloldawateks lugeda. Mõne Türi spordimehe peale võib häid lootusi panna, tarwis ainult stili harjutada ja kawakindlast traineerida. —nts.

Wäljamaalt.

Ameerikast.

Ühiskriitide esiwõistlused kergejõustikus peeti ära 4. juulil Pasadena stadionsis Kalifornias.

Tagajärjed olid järgmised:

100 yardi:

1. Baddock 9,6 sek., 2. Blentiron, 3. Favell.

220 yardi:

1. Baddock 21,8 sek., 2. Kirksey, 3. Hayes.

440 yardi:

1. Stewenson 48,6 sek., 2. Driscoll, 3. Schiller.

880 yardi:

1. Helfrich 1.54,8, 2. Brown, 3. Dewaney.

1 mail:

1. Ray 4.16,8, 2. Conolly, 3. Schielbs.

5 maili:

1. Johnson 25.53,4, 2. Polingzowna, 3. French

120 yardi tõketega:

1. Thomson 15 sek., 2. Krogness, 3. Dount.

220 yardi tõketega:

1. Thomson 24,6 sek., 2. Hurley, 3. Prescott.

440 yardi tõketega:

1. Deth 53,5 sek., 2. Norton, 3. Kilby.

3 maili käimine:

1. Blant 22,42, 2. Bearman, 3. Zeller.

Kõrgushüpe:

1. Alberts 189, 2. Murphy 189, 3. Landon.

Kaugushüpe:

1. Gourdin 7.31,5, 2. Cruiffhanf, 3. Argne.

Kolmihüpe:

1. Kaufman 14,10, 2. Kelley, 3. Hearne.

Kepihüpe:

1. Knourek 385, 2. Jenne, 3. Graham.

Kuultõuge:

1. Soufer 14,32, 2. Mc. Donald, 3. Pope.

Kettaheide:

1. Pope 43,89, 2. Magurn, 3. Hartraust.

Wafarahaide:

1. Ryan 52, 2. Mc. Cavern, 3. Mc. Grath.

Damiske:

1. Angier 57,61, 2. Hanner, 3. Hamilton.

Kaskusheide:

1. Mc. Donald 11,28, 2. Ryan, 3. Mc. Grath.

Inglismaalt.

Juuni lõpul peeti Londonis Inglismaa esiwõistlused kergejõustikus ära, kus ka palju

mäljamaalasi osa võitid, sest nagu teada mõivad Inglis meistriteks ka mäljamaalased saada. Dugewasti olid ehitatud võistlustel Rootsi ja Prantsusmaa. Võistlustest pidiwad ka soomlased osa võtma, kuid ainelise kitskuse pärast ei saadud. Tallinna lehed teatasid, et võistlustest ka meie Klumberg pidi osa võtma, kuid eelnimetud põhjusel jäi temagi ära. Rootslastest tulid 7 meest Inglis meistriteks, mille puhul Rootsi lehed kiitwaid armustusi toowad ja sportlasi rahwuslisteks kangelasteks nimetawad.

Tagajärjed olid järgmised:

100 yardi:

1. Edwards, Inglis, 10.2 sek., 2. Abrahams, Inglis, 3. W. Hill, Inglis.

220 yardi:

1. Edwards, Inglis, 22.2 sek., 2. Abrahams, 3. Rozieres, Prantsus.

440 yardi:

1. Vindsay, Inglis, 50.4 sek., 2. Rudd, Inglis.

880 yardi:

1. Mountain, Inglis, 1 m. 56,8 sek., 2. Rudd, 3. Lundgren, Rootsi.

1 mail:

1. R. G. Hill, Inglis, 4 m. 13,2 sek., 2. Stallard, Inglis, 4 m. 14,2 sek. 3. Duquesne, Prantsus.

4 maili:

1. Monk, Inglis, 19 m. 59,2 sek., 2. Hutton, Inglis, 3. Bachmann, Rootsi.

120 yardi tõketege:

1. Bernhard, Prantsus, 15.8 sek., 2. Christiernson, Rootsi, 3. Nicholas, Inglis.

440 yardi tõketege:

1. Christiernson, Rootsi, 55.4 sek., 2. Andre, Prantsus.

Raugushüpe:

1. Taylor, Amerika, 6.58 m., 2. Pettersson, Rootsi, 6.58 m., 3. Elids, Inglis.

Rõrgushüpe:

1. Baker, Inglis, 190 tf., 2. Guillaux, Prantsus, 185 tf., 3. B. Jansson, Rootsi, 180 tf.

Kolmikshüpe:

1. F. Jansson, Rootsi, 14.19 m. 2. Baker, Inglis, 13.31 m., 3. Odde, Norra, 12.26 m.

Repphüpe:

1. Nybberg, Rootsi, 3.71 m., 2. Franquenne, Prantsus, 3.35 m.

Kuultõuge:

1. B. Jansson, Rootsi, 14.08 m., 2. Paoli, Prantsus, 12.89 m., 3. Zallhagen, Rootsi, 12.40 m.

Kettahäide:

1. Zallhagen, Rootsi, 41.05 m., 2. Lindh, Rootsi, 39.45 m., 3. Paoli, Prantsus.

Dawiske:

1. Lindström, Rootsi, 62.48 m., 2. F. Jansson, Rootsi, 50.71 m.

Wafarheide:

1. Lindh, Rootsi 49.36 m., 2. Nofes, Inglis, 43.89 m.

Tööliste Olümpia mängud Praagas.

Juuni lõpul peeti Praagas tööliste wõt n. n. töwäe Olümpia mängud ära, kus olid ehitatud peaaegalt Soome, Saksa, Tšecho-Slowaafia ja Prantsuse tööliste-sportlased. Suures ülekäalus oli Soome oma tülsedate jõudubega „Työväen Urheilulehti“ kirjutas nende võistluste kohta: „Di juba ette teada, et meie mehed tulewad võistlustel aukohtadele, kuid maewalt mõis ustuda, et neile ihelgi alal wastast ei leidu. Järeldades oli wennaaslitutes Keht-Euroopas stiamaani sport ainult nimepidi. Eoodelawasti toob meeste esinemine pöörde sealsete spordiliikumisele, nii et järgmisel korral saakime wäärilisi wastaseid“.

Wõistluste tagajärjed olid järgmised:

100 m. jooks:

1. E. Elo 11.8 sek., 2. E. Wirta, 3. R. Matilla kõik Soome.

200 m. jooks:

1. E. Wirta 22.6 sek., 2. E. Elo 22.6 sek., 3. R. Matilla 23 sek. kõik Soome.

800 m. jooks:

1. R. Ebb 2.03.1, 2. E. Borg 2.05, 3. J. Tallgren 2.09.6 kõik Soome.

5000 m. jooks:

1. J. Jokela 15.50.5, 2. A. Mäkilä 16.40.7, 3. E. Tikkanen 16.51 kõik Soome.

110 m. tõketege:

1. E. Karimo 16.1 sek., 2. W. Kääriäinen 16.6 sek., 3. W. Raimulainen 17 sek. kõik Soome.

400 m. tõketege:

1. W. Kääriäinen 1.00.1 Soome, 2. White, Saksa-Teatejooks 4×100:

1. Soome 46, 2. Saksa.

3000 m. käikus:

1. W. Koskiäinen 13.51.2 Soome, 2. Heiduck 14.25.3 Saksa, 3. Potorny 14.48 Tš. Sl.

Kuul:

1. R. Korpi 13.83, 2. J. Laiho 13.80, 3. E. Karimo 13.29 kõik Soome.

Ketas:

1. J. Laiho 41.03, 2. R. Korpi 35.72 kõik Soome.

Raugus:

1. W. Rainio 645, 2. E. Karimo 611, 3. R. Korpi kõik Soome.

Rõrgus:

1. R. Korpi 175, 2. E. Karimo 170, 3. D. Nirmi 165 kõik Soome.

Repp:

1. W. Hellen 330, 2. E. Wirta, 3. W. Laherma. kõik Soome.

Maailma rekord 300 meetris.

Charlotenburgis jooksis sakslane Dünter 300 m. ajaga 349 sekundi, mis uus maailma rekord on. Ameerikas olla Paddock sama maa aprilli kuus 33.2 sekundiga jooksnud, kuid ametlik rekord püsib soomlase Kujichinomi oma 35.8 sekundi.

Nurmi Pariisis.

17. juulil datjus soomlane Nurmi Pariisis maailma rekordi 3 ingl. mail. panna, kuid ei õnnestunud. Teg oli 14 m. 31 sek., kuna maailmarekord inglase Schrubbi oma on ajaga 14 m. 17,6 sek.

Schweitslane Jmbach mõitis 200 meetris 22.4 sekundiga Rozier'd ja Renard'i.

800 meetris oli Guilleur'il hea aeg—1 m. 57.4 s.

Soomeft.

Wõistlustel Boris jooksis Hannes Kolehmainen 10.000 m. 32 m. 06,1 sek. Nütymaa heitis kettast 43.40.5 m.

Poksi määrused.

§ 1. 1. Poximise ring peab olema ruutus $18' \times 18'$ suur.

2. Ringi pörand peab viimastest nõbrist eemal olema vähemalt 2'

3. Ringil on igas nurlas üks tugi, kofkuni.

4. Ring peab piiratud olema vähemalt kolme nõbriga.

5. Nõbrid on ringi pörandast eemal järgmiselt:

esimene — $1\frac{1}{2}'$

teine — 3'

kolmas — $4\frac{1}{2}'$

6. Ringi pörand, kui see kõwa, peab taetud olema vähemalt kolli paksuse matiga, wildiga ehk muu sellesarnasega, hea on riidega taetud niiske saepuru.

§ 2. 1. Wõitluse ajal ei tohi ringis toole olla.

2. Peale wahelohtuniku ja wõitlejate ei tohi keegi teine ringis olla.

§ 3. 1. Kindad peawad komisjoni poolt järele waadatud ja laalutud saama; kindad laaluvad: algajatele ja harjutajatele 10 untsi, wõitlejatele, —klubid, linna—ning rahwuswahelistel wõitlustel, —8 untsi.

2. Näppude nikastuste ärahoidmiseks wõiwad kätel sidemed olla, 2 m. pil. 2" laiad.

§ 4. Kindad peawad ilma naelteta ja raudadeta olema.

§ 5. Wõitlused jagatakse osadesse järgmiselt:

a) Algajate katsewõitlused ilma wõitjata, —2 wõitlust ä 2 min.

b) Algajate wõitlused — 2 wõitlust ä 2 min.

c) Klubi ja linna wõitlused — 3 wõitlust ä 2 min.

d) Linnade- ja rahwuswahelised wõitlused — 4 wõitlust ä 2 min.

§ 6. Wõitluste pealtwaatajateks wõiwad ainult meesrahwad olla.

§ 7. 1. Ametlikud isikud on: wahelohtunik, 2 kohtunikku, 2 kirjatoimetajat, ajamõõtja —märquandja, arst.

2. Wahelohtunik on wõitluse peakorraldaja ja ta asub ringis; tema peab poksi ja selle seadusi põhjalikult tundma, ja igasuguste arusaamatuste furdadel, wõitluse lõpul, pörrama kohtunikude poole.

3. Wahelohtunikul on järgmised digused:

a) Otsustada, kui kohtunikud omawahel mitte kofku ei lepi.

b) Wõitlust igal ajal lõpetada kohtunikude mitte erapooletuse korral.

c) Wõitlust lõpetada wõitlejate mitte aujuse korral, sel puhul wõib ta ühte wõitlejat wäljajehita; ta wõib ükskord hoiatada, sealjuures selle peale äratarmitud aega wõitluse ajast mahaarwaies. Rohkem kui üks hoiatus olla ei wõi.

d) Wõitlejat wäljajehita, hoiatuslega ehk ilma, tehtud wigade põhjal, mis § 14 ülesloetud.

4. Wahelohtunik ei tohi wõitlejaid puundutada, wäljaarwatud märquandmise, wõitlust lõpetada, eitamise puhul.

5. Wahelohtunik peab wõitlejatele lätt andma enne esimese wõitluse algust ja viimase wõitluse lõpul, teised wäljendused ei ole lubatavad; temale abiks antakse wäljahüüdjä kes ka wahemeheks on.

6) Kaks kohtunikku peawad istuma ringi taga, wõitlejatega wõimalikult ühe pinna kõrgusel.

7. Kohtunikude kohus on wõitluse käigu järele walwata ja äramärkida wõitluse filmapille ning siis järeldusi teha.

8. Kohtunikud peawad wõitlust, mahaarwatud aega ja kulkumist äramärkima ning üleüldse wahelohtunikule abiks olema.

9. Kohtunikudele on abiks nende poolt walitud kirjatoimetajad.

10. Kirjatoimetaja kohus on üleskirjutada wõitlejate seisukorda kohtuniku märkuste järgi:

a) tema peab iga wõitluse lõpul kohtunikule punktide kogu arwu teadaandma.

b) Kohtunikule kofe teatama kui wõitlejal, kelle järele nad walwawad, 20 punkti täes on.

Märkus: Kõik see annab kohtunikule wõimaluse wõitluse käigu järele täielikult walwota.

11. Ajamõõtja peab ringi piiri nõbride juures asuma, temal peawad kaks ajanäitajat olema.

12. Tema peab iga wõitluse algust ja lõppu määrama, sealjuures helistades, wihistades ehk gongi lüües märku andma; 10 sek. enne wõitluse algust annab sekundantidele lahkumiseks märku.

13. Arst peab iga määruste järele peetud wõitlusel juures olema; tema kohus on järele waadata ja kindlaks teha wõitlejate terwisliht ning kehaliht seisukorda.

§ 8. 1. Igal wõitlejal wõiwad olla kolm sekundanti, kaks ringis ja üks wäljaspool.

2. Nemad ei tohi rääkida, märku anda ning üleüldse aidata ehk segada oma wõitlejat, ja mitte aega teada.

